

THUIS OP SCHOOL

Voel je welkom in ons huis – Reflectievragen KunstLoc

KANSENGELIJKHEID onder kinderen is een belangrijk thema in de samenleving en daarmee ook in de klas. Binnen het programma *Cultuureducatie met Kwaliteit* besteden we hier aandacht aan. In de afgelopen periode hebben we veel gelezen en gesproken met experts op het gebied van diversiteit; over vooroordelen, meerstemmigheid en het delen van verschillende perspectieven.

LESPAKKET

Inclusie betekent dat iedereen zichzelf mag zijn, ongeacht de verschillen. Thuis, op school en in de klas. Wij hebben in gesprekken met experts vastgesteld dat dit niet altijd vanzelf gaat. Daarom hebben wij – een leergemeenschap met professionals op het gebied van cultuur, onderwijs en inclusie - een interactief lespakket samengesteld dat zowel praktisch als educatief handreikingen biedt. Wij besteden hierbij extra aandacht aan het thuisgevoel van kinderen op school.

Het lespakket is gratis beschikbaar en bestaat uit deze handreiking voor leerkrachten, een poster voor in de klas en een inspiratiebijeenkomst in de regio onder begeleiding van een professional uit de leergemeenschap (facultatief).

KINDERBOEKENWEEK 2023

Met dit pakket sluiten we aan bij het thema van de Kinderboekenweek 2023 'Bij mij thuis'. Het nodigt het onderwijs uit om naast de jeugdliteratuur ook de verhalen van de kinderen zelf tot uitdrukking te laten komen. Daarvoor is speciale aandacht voor wie jij bent en waar je vandaan komt. Maar ook na de Kinderboekenweek is het pakket beschikbaar en te gebruiken om met inclusie in de klas aan de slag te gaan.

HET HUIS

Naast deze handreiking is een huis op posterformaat beschikbaar met daarin de verschillende kamers als metafoor voor wie de leerling is en wat hem tot uniek persoon maakt (persoonsvorming). Dit zal als ingang dienen voor het bespreekbaar maken van gewoontes, gedachtes en gevoelens. Elke kamer heeft eigen interactieve reflectie- en doe-opdrachten. De kinderen kunnen samen met de leerkracht de kamers in het huis verkennen en verder inrichten. Want wat is er nodig om je als kind thuis te kunnen voelen in de klas, op school en in de maatschappij?

De opdrachten zijn zowel op groepsniveau als gezamenlijk met de school op te pakken. Aan het einde van de Kinderboekenweek kunnen de huizen als één straat worden gepresenteerd. In de beschrijving vind je suggesties hiervoor. Zo kun je als klas letterlijk een kijkje bij de burens nemen.

Na afloop van een bijbehorende inspiratiebijeenkomst worden de posters uitgedeeld. Indien je hier niet bij bent, kun je de poster zelf uit laten printen of aanvragen. Kijk hiervoor op:

kunstlocbrabant.nl/projecten/lespakket-thuis-op-school

Deze handreiking geeft suggesties voor leerkrachten over de begeleiding van de opdrachten (zie: Cultureel Responsief Lesgeven) en extra reflectievragen. Verder staan in deze handreiking en op [Inspiratie: "Thuis" in de kunst \(kunstlocbrabant.nl\)](https://kunstlocbrabant.nl) inspirerende voorbeelden van kunstenaars die het thema 'thuis voelen' en 'thuis zijn' op een artistieke manier hebben verkend en vormgegeven. Leerkrachten kunnen hier naar eigen inzicht vragen op opdrachten bij bedenken en de kunstwerken tonen in de klas.

Voor ons als samenstellers vormt dit pakket een fundament voor verdere ontwikkeling en professionalisering ten behoeve van kansengelijkheid. We zien hierbij de aansluiting bij één van de pijlers van burgerschapsonderwijs, namelijk identiteit.

INSPIRATIEBIJEENKOMST

Tijdens een inspiratiebijeenkomst worden er meer handvatten geboden om 'Thuis op school' met inclusieve waarden vorm te geven binnen burgerschapsonderwijs en in de dagelijkse routine in de klas. Deelnemers krijgen meer inzicht in hoe kansengelijkheid kan worden tegengegaan en hoe kinderen ruimte kunnen krijgen om hun thuisgevoel mee naar school te nemen.

Aan de hand van een dialoog en een creatieve invulling beleven we samen hoe thuis op school en in de klas eruit kan komen te zien. Uiteraard zal ook het lespakket worden toegelicht en is er ruimte voor vragen.

Na afronding is er gelegenheid om onder het genot van een hapje en een drankje met elkaar ervaringen uit te wisselen.

Deze bijeenkomst zal worden begeleid door één van de samenstellers van dit pakket. Kijk voor meer informatie over het aanvragen van een gratis bijeenkomst op:

kunstlocbrabant.nl/projecten/lespakket-thuis-op-school

ACHTERGRONDINFORMATIE – THUIS OP SCHOOL In welke mate voelen leerlingen zich thuis op jouw school en in jouw klas? Wat kun jij als leraar nog meer doen om dit thuisgevoel te vergroten?

Het Kinderboekenweek thema van 2023 'Bij mij thuis' is een uitgelezen kans om bijzondere aandacht te hebben voor de culturele diversiteit van kinderen in de klas. Dit vraagt om een inclusieve benadering van alle leerlingen en om daar prioriteit aan te geven. Zodat alle leerlingen zich gezien en gehoord voelen en zich daardoor optimaal kunnen ontwikkelen. Verschillende onderzoeken hebben aangetoond dat hiermee ook gelijke kansen kunnen worden vergroot.

Wij leven in een samenleving waarin de roep om gelijke kansen voor iedereen zowel in het onderwijs als daarbuiten steeds luider wordt. Ook binnen het cultuuronderwijs is de zoektocht naar het insluiten van mensen en het tegengaan van uitsluiting in volle gang. Gender, (neuro)diversiteit, cultuur, afkomst maar ook lokale en internationale perspectieven: ze hebben allemaal invloed op onze beeldvorming. En dat komt terug in de klas en in gesprekken met ouders.

Er is een toenemende diversiteit onder leerlingen. De verschillen tussen leerlingen lijken het gevolg te zijn van de reeds bestaande kansenongelijkheid in de samenleving. Dit houdt in dat de kansen die mensen in het leven hebben, samenhangen met de omstandigheden waarin zij geboren worden (in plaats van een beoordeling op de eigen inspanning en het eigen potentieel). De kansen die een persoon in het leven heeft worden bepaald door factoren waar iemand geen invloed op heeft, zoals etniciteit, culturele achtergrond, sociaaleconomische status of de wijk waarin deze persoon geboren wordt.

Een school zou een afspiegeling moeten zijn van de verschillen en veelzijdigheid van mensen. Toch geven veel leerlingen, ouders, leerkrachten en andere betrokkenen aan zich niet altijd te herkennen in het onderwijs. En zich daardoor niet thuis te voelen in de school en in de klas. Cultuuronderwijs geeft een ingang om zicht te krijgen op wie die leerling is en wat hem bezighoudt. Door culturele opdrachten te formuleren die zijn gericht op het ontdekken van de identiteit wordt niet alleen helder wie iemand is, maar ook waar hij vandaan komt.

Voor leerlingen is het van belang elkaars culturen te leren kennen en elkaars verhalen te horen. Daarmee kunnen ze elkaar beter leren kennen en leren ze te kijken vanuit diverse perspectieven. Perspectieven die zij waarschijnlijk later in hun leven opnieuw zullen tegenkomen. Cultuureducatie biedt een ingang waarmee leerlingen kennis kunnen maken met andere verhalen en ideeën. Leerlingen leren met elkaar samenleven door naar elkaars verhalen te luisteren en te ervaren dat onze levens met elkaar verweven zijn. Door niet de verschillen te zien maar juist de overeenkomsten te benoemen.

Interesse in de kennis van leerlingen is een belangrijk element. Die interesse wordt deels gevoed door herkenning uit de wereld van het kind zelf. Door hier meer gebruik van te maken, helpt het niet alleen om de onderwijspraktijk te verbeteren maar brengt het leerkrachten ook een stap dichterbij het dichtend van de kansenkloof.

Het dichtend van deze kloof begint met aandacht te hebben voor ieders unieke thuiscultuur, ervaring op te doen in het ophalen daarvan en dat als bron te gebruiken in het lesgeven.

CULTUREEL RESPONSIEF LESGEVEN

Lesgeven is een effectieve manier om kansenongelijkheid in het onderwijs te verminderen. Cultureel Responsief Lesgeven is een onderwijsbenadering waarbij de achtergrond van een leerling, inclusief de normen, waarden, ervaringen en perspectieven die zij meebrengen, als een bron voor leren wordt gezien. Hiermee beoogt men het curriculum en de manier van lesgeven aan te laten sluiten bij de leefwereld van alle leerlingen.

*Responsief: adequaat reageren op de signalen: een reactie geven waaruit blijkt dat je de intenties van het kind goed hebt begrepen. Dit vraagt allereerst om sensitiviteit; gevoeligheid voor signalen van de kinderen, deze herkennen en goed weten te interpreteren (kijken en luisteren)

WAT VRAAGT DIT VAN EEN LEERKRACHT?

Leerlingen brengen ervaringen en perspectieven met zich mee die steeds vaker verschillen met van die van een leraar. Bij het lesgeven hanteren leraren veelal hun eigen culturele kaders. Dit kan resulteren in miscommunicatie en lessen die niet aansluiten bij de leefwereld van leerlingen. Bovendien loop je hiermee de kans dat de ene cultuur wordt gezien als onderschikt aan de andere. Om cultureel responsief te zijn is het van belang kritisch te kijken naar de eigen opvattingen, denkwijze en houding ten aanzien van diversiteit. Dit vereist dat men zichzelf een spiegel voorhoudt en dat men soms buiten zijn eigen comfortzone moet treden.

TONEN VAN INTERESSE IN THUISCULTUUR

Positieve leraar-leerling relaties worden gekenmerkt door warmte, empathie en het tonen van oprechte interesse in de leerlingen. Relaties die gebaseerd zijn op deze kenmerken dragen onder andere bij aan betere schoolprestaties en betrokkenheid bij school van leerlingen. Om de bestaande kansenongelijkheid te verkleinen, de schoolprestaties te verbeteren en om leerlingen zich meer thuis te laten voelen in het onderwijs is een gelijkwaardige leraar-leerling relatie noodzakelijk. Wat van belang is zowel voor een goede docent-leerling relatie als voor het Cultureel Responsief Lesgeven, is interesse tonen in de achtergrond van de leerling. Wanneer leerkrachten laten zien dat ze de etnisch/culturele achtergrond van leerlingen waarderen en deze als bron gebruiken in hun lessen, voelen leerlingen zich meer geaccepteerd, wordt de betrokkenheid van leerlingen in de klas verhoogd. Oftewel, om een positieve band te ontwikkelen lijken leerlingen, ongeacht hun achtergrond of afkomst, te moeten ervaren dat hun leraar geïnteresseerd is in hun unieke thuiscultuur.

Voor alle leerlingen is het van belang om interesse te tonen in en kennis te hebben van de kennisbronnen die zij van huis uit meenemen. Het voortbouwen op deze kennis van leerlingen is een belangrijke eigenschap van een cultureel responsieve leraar.

Bron: Dr. Sabrina Alhanachi 'Responsief onderwijs'

KUNSTENAARS EN THUIS ZIJN/VOELEN

Het zoeken naar het gevoel van 'thuis' houdt ook kunstenaars bezig. Dit kan gaan om het thuis voelen in je eigen lijf, thuis voelen door je te omringen met geuren uit je cultuur of je afvragen wat er nodig is om thuis te (mogen) zijn. Hieronder vind je per ruimte kunstwerken en makers die het concept 'thuis' op hun eigen wijze onderzoeken. Klik op de link voor beeldmateriaal.

SLAAPKAMER

[Zwermers - Pan~ // Catwalk](#)

Pan~//Catwalk is een langlopend project waaraan Zwermers vanaf 2018 werkt. Centraal in dit project staan de thema's kleding en identiteit. De performance laat je nadenken over labels die je op iemand plakt naar aanleiding van kleding die iemand draagt. Tijdens de performance trekken de performers doorlopend andere outfits aan. De kledingwissels laten zien dat identiteit nooit een vaststaand iets is, maar fluïde.

[Binnenstebuiten \(2015\)](#)

Er zijn veel bijzondere plekken, maar één die je letterlijk meedraagt is je hoofd! De Pixar film 'Binnenstebuiten' draait om het meisje Riley dat verhuist naar de andere kant van het land. Een verhuizing is niet niks. Dus in de hoofdkwartier – dat zich in Riley's hoofd bevindt - wonen haar emoties Plezier, Angst, Woede, Afkeer en Verdriet. Zij hebben ook moeite met de verhuizing. Plezier ziet het ondanks alles positief in, maar de andere emoties vechten met elkaar over hoe om te gaan met deze levensgrote gebeurtenis.

[Nimona \(2023\)](#)

In deze Netflix film wordt Ridder Ballister Boldheart beschuldigd van een misdaad waarna hij uit alle macht zijn onschuld moet bewijzen. Terwijl hij zo onopvallend mogelijk op zoek probeert te gaan naar de echte dader, stormt rebelse tiener Nimona zijn leven binnen. En laat zij nou nét niet al te subtiel zijn. Zeker niet als gedaantewisselaar die in een fractie van een seconde van een klein

kind naar een walvis kan veranderen. Samen gaan deze buitenbeentjes op reis – begeleid door krassende punkmuziek - op zoek naar de echte dader, maar ook naar zichzelf.

Nimona is een fris en zeer eigentijdse sprookje dat thema's zoals eenzaamheid, vriendschap, acceptatie, fake news en inclusie behandelt.

HUISKAMER

[Kahlil Joseph – BLKNWS](#)

Hoe zou het nieuws eruit zien als het vanuit een ander perspectief wordt verteld? Met die vraag ging kunstenaar Kahlil Joseph aan de slag. Hij maakte een innovatieve video-installatie waarin historisch en actueel beeldmateriaal wordt gecombineerd met nieuwsitems die iedere dag vanuit zijn studio worden uitgezonden.

[De Extactitudes](#)

Fotograaf Ari Versluis en styliste Ellie Uytenbroek delen een gezamenlijke fascinatie voor de boodschappen en symboliek die in kleding zitten. In de jaren '90 van de vorige eeuw liepen Ari en Ellie door de Rotterdamse straten en zagen ze verschillende sociale groepen waarbij je aan hun kleding kon zien bij welke groep zij hoorden.

Het duo vroeg aan deze mensen of zij langs wilden komen in een fotostudio, in de outfit die ze aanhadden toen ze aangesproken werden op straat. Ze lieten mensen met dezelfde outfits van een specifieke sociale groep in de dezelfde houding poseren voor de camera. Deze foto's groepeerden Ari en Ellie per groep in een stramen. Zo zijn er fotografische verzamelingen ontstaan met daarop groepen mensen met 'exacte attitudes'.

Dit al dertig jaar lopende artistieke onderzoek is een verkenning van hoe kleding een visuele taal is naar anderen in de maatschappij. Om te laten zien bij welke groep je thuishoort. Of thuis bij wilt voelen.

BADKAMER

[Kevin Osepa](#)

Osepa is geboren op Curaçao en werkt na zijn studie fotografie aan HKU in Nederland als fotograaf/filmmaker en beeldende kunstenaar.

Een veel terugkomend element in zijn werk is blauwsel (een koningsblauwkleurige poeder). Dit poeder is afkomstig van een blauw blokje of tablet, namelijk Reckitt's Crown Blue. Dit is een wasmiddel om witte kleding optisch witter te maken. Het is op het eiland beter bekend als 'Blous' en speelt een grote rol binnen reinigings- en beschermingsrituelen.

Osepa neemt de beschouwer met zijn werk mee in zijn fascinatie voor Afro-spiritualiteit. Andere thema's in zijn werk draaien om identiteit van Afro-Caribische jongeren, dekolonisatie, de rol van gender en ideeën van masculiniteit binnen de Curaçaose en Nederlandse samenleving en het vastzitten tussen twee werelden.

ZOLDER

[Lisa Konno](#)

Naast het uitdagen van het modesysteem en de kledingwereld een spiegel voor te houden maakt modeontwerper Lisa Konno met filmmaker Sarah Blokman modefilms. De drie modefilms die door Konno en Blokman tot nu toe zijn gemaakt hebben vaders in de hoofdrol. Vaders wiens roots buiten Nederland liggen, namelijk Japan, Turkije en Suriname. De verhalen van de mannen vormen inspiratie voor de kleding die Konno maakt voor de mannen. Deze ontwerpen dragen ze in de films waar de vaders terugkijken naar hun eigen roots, hun eigen (en eigenzinnige) kijk op interculturaliteit, immigratie en het gevoel van thuis zijn.

NOBU uit 2018 is de eerste in de reeks van de films en draait om Konno's eigen vader, zijn verhaal als immigrant en zijn kledingkast. In de ontwerpen voor NOBU speelt Konno ook de inspiratiedwang in de Westerse mode-industrie voor Japanse kleding. En de bijhorende clichés die hieruit komen wanneer modeontwerpers Japan-inspired collectie's maken. De films [NOBU](#), [BABA](#) en [Henk](#) zijn online te bekijken door op de naam van de film te klikken.

[Eelco Wortman - Life On Hold](#)

Fotograaf Eelco Wortman maakte in augustus en september 2022 een fotoserie genaamd 'Life On Hold', waarbij hij 25 Oekraïense gezinnen bezocht in Nederland. Door een vriendschap met een Oekraïense vluchteling, die eerder dat jaar de oorlog ontvluchtte, ontstond het idee om verhalen te verzamelen van gevluchte Oekraïners.

Het beeld dat veel achterblijvers in het thuisland hebben, is dat de gevluchte mensen een comfortabel leven zouden hebben in West-Europa. En dat zij niet meer terug willen keren naar Oekraïne. Maar klopt dat wel? Wortman ging met zijn Oekraïense vrienden op zoek naar verhalen over de ervaringen van Oekraïners in Nederland nadat ze gevlucht waren voor de oorlog. De verhalen zijn wisselend, maar één ding vertelt iedereen; ze willen weer naar huis.

[Serióós – Schijn](#)

Met de danstheatervoorstelling Schijn schijnen dansers Jasmin en Meis een licht op hoe het heden is gevormd waarin jij nu inleeft. Op hiphop beats en al rappend stuiteren de twee door de klas. Maar je zit zeker niet stil, want Jasmin en Meis nodigen leerlingen na de rap uit om samen een mindmap te maken. En gaan zo met de klas in gesprek met elkaar over het verhalen van je grootouders. En vragen aan de leerlingen of zij het verleden viëren of juist herdenken. Lees meer over de ervaringen van de makers over Schijn hier: [We zijn allemaal onderdeel van het verhaal - KCR \(kc-r.nl\)](#)

EETHAMER/KEUKEN

[Raquel van Haver](#)

Raquel van Haver wil verbinden. Dat doet ze door 'luide' (muur)schilderijen te maken waar ze naast olieverf alledaagse materialen zoals plastic doppen, teer, haar en as gebruikt. In haar werk vertelt ze verhalen over de diaspora, groepen mensen wiens roots zijn afgesneden door allerlei omstandigheden. Ook geeft ze met haar muurschilderijen en installaties een inkijkje bij families en buurten. Want ze ziet dat wij mensen juist verbonden zijn met elkaar door onze gezamenlijke geschiedenis, migratie en alledaagse rituelen in en om huis. Thema's die in haar werk aanbod

komen zijn spiritualiteit, identiteit, het leven in grote steden en gender.

In het werk [*We Don't Sleep As We Parade All Through The Night \(2018\)*](#) zien we een kamerbrede schilderij waar mensen om een tafel zitten en staan. Waar ze eten en kaart spelen. Van Haver neemt ons mee naar een moment van samenkomen en samen eten als een ritueel waar verschillende groepen een community worden.

[*patricia kaersenhout - Guess Who's Coming To Dinner Too?*](#)

In dit community gedreven kunstwerk geeft de kunstenaar op een artistieke wijze commentaar op een kunstwerk van een andere maker Judy Chicago. Ze maakte in 1979 een installatie [*The Dinner Party*](#) van gedekte tafels die opgesteld zijn in een driehoek. Het moest een viering moest zijn voor vrouwen die in het verleden een stempel hebben gedrukt op de wereld. Een wereld waar vooral mannen werden/worden geëerd voor hun prestaties. Ondanks dat het kunstwerk geliefd is, valt er iets op: aan deze tafels zitten geen (queer) vrouwen van kleur en zwarte vrouwen.

kaersenhout maakte een installatie van een driehoekige tafel met geborduurde tafellopers en glaswerk geïnspireerd door aardewerk van voor de jaartelling uit Zuid-Amerika en Afrika. De titel van het werk is dubbel gelaagd: het verwijst naar 'onuitgenodigde' gasten die ongevraagd langskomen voor een maaltijd/feest en de film *Guess Who's Coming To Dinner* uit 1967. Een film waar de zwarte hoofdrolspeler voor het eerst komt eten bij zijn witte schoonouders. En waar hij nooit echt 'thuis' mag zijn.

Met *Guess Who's Coming To Dinner Too* hoopt kaersenhout dat ongeachte je culturele achtergrond, socio-economische achtergrond, gender, leeftijd of seksuele voorkeur je thuis kan voelen aan deze tafel.

[*Yda Sinay*](#)

Wat roept de geur van specerijen bij je op? Misschien is het een seizoen, bijvoorbeeld de herfst met allerlei seizoen gerechten met verschillende verwarmende specerijen. Of oproept het een herinnering op van een vakantie?

Beeldende kunstenaar Yda Sinay gebruikt kruidnagel in haar beeldende werk. Hiermee verbindt ze het als link aan haar eigen verleden en familiegeschiedenis in de Molukken. De geur roept bij verschillende mensen verschillende associaties op. Voor Sinay is dit een springplank om het verhaal van kruidnagel te vertellen over de gedeelde Nederlandse geschiedenis en de monopolie van het VOC. Maar het werk van Sinay draait niet alleen over het koloniale verleden, want geur roept bij iedereen eigen herinneringen op. Waar denk jij aan als je kruidnagel ruikt?

THUIS OP SCHOOL

Voel je welkom in ons huis – Reflectievragen

DE slaapkamer

“In onze slaapkamer zijn we het meest onszelf en komen we tot rust: hier mogen we ons even terugtrekken. Daar waar plek is voor gevoelens, fantaseren en dromen over later.”

1 Waar droom jij vaak over? Wat vind je een fijne droom?

2 Wanneer was je voor het laatst verdrietig?

3 Wat voor emoties kun je voelen als je alleen bent? Voel je je dan anders dan als je samen met anderen bent?

4 Wat is het eerste waar je aan denkt als je wakker wordt?

5 Hoe zie je jezelf als je later groot bent? Wat voor beroep wil je doen of waar wil je wonen?

6 Wanneer voel je je thuis het fijnst? Wanneer kom je echt tot rust?

7 Wat zijn jouw talenten?

8 Wanneer was je voor het laatst trots op jezelf? En waarom?

9 Hoe voel je je als je een compliment krijgt?

10 Heb je wel eens heimwee gehad? Waarom en hoe voelde dat?

11 Als je één superkracht zou kunnen hebben, welke zou je dan kiezen en waarom?

12 Wie is je idool en waarom bewonder je deze persoon?

THUIS OP SCHOOL

Voel je welkom in ons huis – Reflectievragen

DE KEUKEN

In de keuken wordt er voor iedereen eten gekookt: met vrienden en familie praten we over onze dag en eten we al het lekkers wat er voor ons is bereid.

1 Hoe begin jij je dag?
Eet je altijd ontbijt
en zo ja, wat?

2 Wat is je lievelings-
eten? Uit welk land
komt dit gerecht?

3 Wat kunnen je
ouders/verzorgers/
huisgenoten het
beste koken?

4 Met wie kun je het
fijnt meepraten?

5 Hebben jullie be-
paalde tradities in
huis? Bijvoorbeeld
op het gebied van
religie of familie?
Vertel eens.

6 Wie in je familie of
vriendengroep
inspireert je het
meest en waarom?

7 Welke activiteit doe
het liefst samen met
je familie en vrien-
den?

8 Is je familie vaak
samen? Wat is het
leukste aan samen
zijn met je familie?

9 Kun je een voor-
beeld geven van
een moment waar-
op je trots was op je
familie? Vertel eens.

10 Wat doe je om
ervoor te zorgen dat
iemand zich thuis
voelt in je vrienden-
groep?

11 Wat maakt jouw
familie uniek en
bijzonder?

12 Wat is de beste her-
innering die je hebt
aan het samenzijn
met familie of
vrienden?

THUIS OP SCHOOL

Voel je welkom in ons huis – Reflectievragen

DE HUISKAMER

In de huiskamer kijken we het nieuws, zetten we een film op, luisteren we naar onze favoriete muziek. We hangen lekker op de bank en kijken door het raam naar buiten.

1 Wat heb je gezien op het nieuws? Vind je het belangrijk om het nieuws te volgen?

2 Naar welke muziek luister je? En naar wat voor muziek luisteren de andere mensen in jouw huis?

3 Welke film heb je voor het laatst gezien? Wat is je lievelingsfilm en waarom?

4 Wie wonen er nog meer in je straat of in je flat?

5 Wat zie je in jullie huis wat te maken heeft met jullie cultuur?

6 Hebben jullie een huisdier thuis? Of zou je graag een huisdier willen?

7 Waar doen jullie boodschappen? Welke winkels zitten er bij jullie in de buurt?

8 Wat doe je graag? Tekenen, zingen, dansen, schrijven TikToks maken etc.

9 Wat vind je leuk aan jouw buurt? En wat is minder leuk?

10 Hoe zou je je stad of dorp beschrijven aan iemand die er nooit is geweest?

11 Wat zijn eigenschappen van goeie burenen?

12 Als ik bij jou op bezoek kom, vertel eens hoe gaat dat? Wat zijn de rituelen" (schoenen uit, blijven eten of poes op schoot).

Thuis op School

Voel je welkom in ons huis – Reflectievragen

De zolder

Op zolder staan onze herinneringen: verhuisdozen met spullen van vroeger, fotoboeken vol met aandenkens en souvenirs van reizen.

1 Wat doe je in de vakantie?

2 Hoe bewaren jullie thuis oude foto's? In fotoalbums, op de computer of smart-phone?

3 Wat voor tastbare herinneringen van vroeger heb jij (bijvoorbeeld oud speelgoed/knuffels)?

4 Hoe vier jij je verjaardag en met wie doe je dat dan?

5 Vieren jullie feestdagen? Zo ja, welke feestdagen vieren jullie en welke herinneringen heb je daaraan?

6 Wat is de vroegste herinnering die je kan bedenken?

7 Hoe ziet jouw familiestamboom eruit? Kun je deze uittekenen?

8 Is er iets wat je al heel lang kwijt bent? En wat is dat dan?

9 Als je één tas zou mogen inpakken met je belangrijkste spulletjes, wat zat daar dan allemaal in?

10 Herinner je je eerste keer dat je naar school ging? Kun je daarover vertellen?

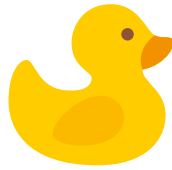
11 Heb je ooit een voorwerp bewaard dat je herinnert aan een speciale dag of gebeurtenis? Kun je erover vertellen?

12 Heeft een familielid je ooit een stuk speelgoed, boek of kledingstuk gegeven dat ze zelf als kind hadden? Zo ja, hoe voel je je als je dat voorwerp ziet of gebruikt?

THUIS OP SCHOOL

Voel je welkom in ons huis – Reflectievragen

DE BADKAMER

In de badkamer verzorg je jezelf en is er aandacht voor je uiterlijk. Je kijkt hierbij in de spiegel om te zien hoe je eruitziet. Er vinden routines plaats om weer fris voor de dag te komen.

1 Heb je een ochtendroutine in de badkamer? Zo ja, hoe ziet deze er dan uit?

2 Als je in de spiegel kijkt, wie zie je dan? Kun je dat beschrijven in emojis?

3 Wat voor complimentjes geef je jezelf? Welk compliment zou je iemand in de klas willen geven?

4 Wat betekent voor jou 'goed voor de dag komen'?

5 Op welk moment van de dag heb jij de meeste energie? Is dat in de ochtend of juist meer in de avond? Waar merk je dat aan?

6 Wat vind je een lekkere geur? Waar ruik jij het liefst naar?

7 Let jij veel op jouw uiterlijk?

8 Bij welke activiteiten word je vies of ga je zweten?

9 Hoe kies je welke kleding je gaat dragen voor die dag?

10 Wanneer voel jij je fris en fruitig?

11 Wat voor verzorgingsproducten staan er bij jullie in de badkamer? Welke gebruik je vooral?

12 Hoe zou jouw droombadkamer eruitzien?

HOE ZORG IK DAT ALLE LEERLINGEN ZICH THUIS VOELEN BIJ MIJ IN DE KLAS?

- Ik gebruik in mijn lessen gender- of cultuur-inclusieve voorbeelden zonder hier de nadruk op te leggen
- Ik check persoonlijk in bij een leerling als ik het gevoel heb dat deze zich ongezien voelt
- Ik besteed aandacht aan een gemeenschappelijke grond: aan iets wat alle (of een groot deel van) mijn leerlingen gemeen hebben
- Ik stip aan dat mijn leerlingen mij altijd kunnen aanspreken om te bespreken wat ze dwars zit, geen vraag is te gek
- Ik deel als leraar zelf ook mijn kwetsbare kant
- Ik zorg ervoor dat mijn klaslokaal een veilige omgeving is en leg ook een verantwoordelijkheid bij mij leerlingen om hiervoor te zorgen
- Ik vertel een weetje over het land van één van de landen van herkomst van (de ouders van) mijn leerlingen
- Ik draag als docent zichtbaar een regenboogvlag (of progress-vlag) en bespreek met mijn leerlingen de betekenis hiervan
- Wanneer er iets kwetsends wordt gezegd, of iets wat als kwetsend kan worden ervaren, grijp ik in als leraar en zeg ik er iets van
- Ik leer mijn leerlingen over de bijdragen van hun cultuur of achtergrond aan de wetenschap
- Om mijn klasomgeving in te richten, gebruik ik posters, displays etc. die een verscheidenheid aan (culturele) identiteiten weerspiegelt
- Ik pas lesmateriaal aan om betere vertegenwoordiging van (culturele) identiteiten op te nemen
- Ik stimuleer samenwerking tussen leerlingen die niet vanzelfsprekend (of uit zichzelf) met elkaar samenwerken
- Ik pas negatieve stereotypingen in lesmateriaal aan en leg mijn leerlingen uit waarom deze schadelijk kunnen zijn
- Ik gebruik voorbeelden die bekend zijn bij leerlingen vanuit hun specifieke migratieachtergrond of (pop)cultuur met herkenbare rolmodellen
- Ik geef mijn leerlingen de kans en ruimte om te vertellen wat hun bezighoudt, in hun familie, in het nieuws of op sociale media
- Ik laat mijn leerlingen elkaar een compliment geven en elkaars sterke punten benoemen
- Wanneer een leerling mij om hulp vraagt, maar deze kan geholpen worden door een medeleerling, verwijst ik diegene door naar de medeleerling
- Ik laat in mijn klas uitingen zien van rolmodellen die bijdragen aan een meer divers wereldbeeld
- Ik zorg voor gastlessen van personen waar ook de minderheden uit de klas zich in kunnen herkennen
- Ik organiseer buiten de lesstof leuke activiteiten waarin de leerlingen moeten samenwerken of waarmee ze elkaar beter leren kennen.

SAMENSTELLING

Het lespakket 'Thuis op school' is samengesteld door de Professionele Leergemeenschap Kansengelijkheid, in opdracht van Kunstloc Brabant. Deze leergemeenschap bestaat uit:

- **Halima Özen** (oprichter van Inclusiefabriek en Diversiteit & inclusie expert)
- **Jenny Janssens** (Filosoof)
- **Marvin Corneille** (Docent beeldende vakken PABO de Kempel, educatieontwerper, illustrator en oud-basisschoolleerkracht)
- **Siham Lhajoui** (Basisschoolleerkracht)
- **Monique Koolen** (Kunstloc Brabant, adviseur Cultuureducatie)
- **Kesha Felipa** (Kunstloc Brabant, adviseur Cultuureducatie)